

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləğahımdır

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 74 (23.716)

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

24 aprel 2021-ci il, şənbə

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanında deyilir: "Azərbaycan Respublikası regionlarının inkişafı ölkədə uğurla həyata keçirilən davamlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir. Regionların inkişafı sahəsində qəbul edilmiş və uğurla həyata keçirilmiş Dövlət proqramlarında, habelə regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair əlavə tədbirlərlə bağlı sərəncamlarda nəzərdə tutulmuş vəzifələrin icrası ölkədə qeyri-neft sektorunun davamlı inkişafına, regionlarda kommunal xidmətlərin və sosial infrastruktur təminatının keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, sahibkarlıq mühitinin daha da yaxşılaşdırılmasına, investisiya qoyuluşunun artmasına, yeni müəssisələrin, iş yerlərinin açılmasına və nəticədə, əhalinin məşğulluğunun artırılmasına və yoxsulluq səviyyəsinin azaldılmasına təkan vermişdir".

Naxçıvan Muxtar Respublikasında da həyata keçirilən uğurlu sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində hərtərəfli inkişaf təmin edilmiş, vətəndaşların sosial rifah halı daha da yüksəlmişdir. Görülən işlərin məntiqi nəticəsi kimi muxtar respublikamızda özəl sektor ildən-ilə inkişaf edir, yeni iş yerləri açılır, geniş infrastruktur layihələri yüksək peşəkarlıqla həyata keçirilir. Qazanılan nailiyyətlərin əsasında dayanan mühüm faktorlardan biri də icrası uğurla davam etdirilən Dövlət proqramlarıdır. Muxtar respublikanın iqtisadi potensialının daha da gücləndirilməsi üçün sosial-iqtisadi həyatın müxtəlif sahələrində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı" Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2019-cu il 29 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq olunmuşdur. Ötən dövrdə Dövlət proqramının icrası dinamik inkişafın davam etdirilməsi, investisiya mühitinin daha da yaxşılaşdırılması, sahibkarlığa dövlət dəstəyinin gücləndirilməsi üçün yeni imkanlar yaratmışdır.

İqtisadi strukturun təkmilləşdirilməsi və rəqabət qabiliyyətinin artırılması üçün sənaye sektorunun inkişafı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Mövcud sənaye müəssisələrinin istehsal gücünün genişləndirilməsi ilə yanaşı, yeni sahələrin yaradılması bir tərəfdən məşğulluğun, digər tərəfdən səmərəli təşəbbüskarlığın təmin edilməsində əsaslı rol oynayır. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, yeni istehsal sahələrinin sayının çoxalması yerli xammala olan tələbatı daha da artırmaqdadır. Bu tələbatın keyfiyyətli məhsullar hesabına ödənilməsi zərurət kənd təsərrüfatının inkişafını şərtləndirir. Birinci rübdə proqramda nəzərdə tutulan sənaye və kənd təsərrüfatı sahəsinin inkişafı tədbirləri davam etdirilmiş, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri fevralın 5-də Ordubad rayonunun Nüsnüs kəndində su dəyirmanının istifadəyə verilməsi, həmin ayın 27-də "Gəmiqaya Plastik Kapsul və Qapaq" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin yeni istehsal xəttinin fəaliyyətə başlaması, martın 31-də "Naxçıvan Aqrilizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən alınmış yeni kənd təsərrüfatı texnika və avadanlıqlarının təqdimatı ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak etmişdir. Dövlət proqramının icrası məqsədilə Ordubad rayonunda "Dəstə Un Dəyirmanı" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin fəaliyyəti qismən bərpa edilmiş, Babək rayonunda "İlham" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin fəaliyyətinin bərpası, Şərur Sənaye Məhəlləsində 3 korpusun tikintisi davam etdirilmişdir. Dövlət maliyyə dəstəyi və özəl investisiya qoyuluşu hesabına Naxçıvan şəhərində odun kömürü, istilik sistemli kombi cihazları, unlu-qənnadı məmulatları və kürə çörəyi istehsalı sahələrinin ya-

Dövlət proqramı icra olunur

Muxtar respublikanın dayanıqlı inkişafı təmin edilir

radılması, mebel istehsalı sahəsinin genişləndirilməsi başa çatdırılmışdır.

Birinci rübdə 22,7 hektar sahədə yeni meyvə bağları salınmış, 34,9 hektar sahədə bərpa, 58 hektar sahədə toxumla əkin aparılmış, aqrar sahədə 1946 siğorta müqaviləsi bağlanmışdır. Bu dövrdə 6 heyvandarlıq, 2 arıçılıq, 1 istixana təsərrüfatının yaradılması, 3 heyvandarlıq təsərrüfatının genişləndirilməsi başa çatdırılmışdır. "Araz" Elm-İstehsalat Birliyinə Babək rayonunun Babək şəhəri, Kültəpə, Ordubad rayonunun Dəstə, Şərur rayonunun Xanlıqlar və Ələkli kəndlərinin torpaq mülkiyyətçiləri tərəfindən götürülmüş torpaq nümunələri analiz olunmuş, gübrə normaları hesablanaraq yazılı məlumatlar verilmişdir. Yanvar-mart aylarında 8 ailə təsərrüfatına, ümumilikdə, 94 min 200 manat həcmində dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmiş, Bakı və Gəncə şəhərlərində yerləşən "Naxçıvan Məh-

həri-Yengicə-Şəhriyar-Kürçülü-Körimbəyli-Dəmirçi kəndləri üzrə avtomobil yolunun tikintisi, Culfa-Ordubad magistral avtomobil yolunun yenidən qurulması davam etdirilmişdir. Ümumilikdə, birinci rübdə muxtar respublikada 14,6 kilometr uzunluğunda avtomobil yollarının yenidən qurulması başa çatdırılmışdır. Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanının giriş hissəsinə 1 yeni kartvermə apararı, inzibati binanın ətrafına 1 kamera quraşdırılmışdır. "Naxçıvan Dəmir Yolları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tə-

sulları" mağazalar şəbəkəsinə 102 min 514 manat həcmində ailə təsərrüfatı məhsullarının göndərilməsi təmin edilmişdir. "Naxçıvan Məhsulları" publik hüquqi şəxsi tərəfindən ailə təsərrüfatlarından 10 adda ərzaq məhsulları alınaraq qapalı dövlət müəssisələrinin təchizatına yönəldilmişdir. Araq istehsalı ilə məşğul olan 4 ailə təsərrüfatçısına minifiltr qurğusu təqdim olunmuş, bu qurğudan istifadə edən ailə təsərrüfatlarının sayı 53-ə çatdırılmışdır. Birinci rübdə 29 ailə təsərrüfatına istehsal etdikləri məhsulların etiketlərinin hazırlanmasında metodik köməklik göstərilmişdir. Bu dövrdə ailə təsərrüfatlarına 15 kiçik-ölçülü texnoloji avadanlıq, 1197 tara, 320-dən çox meyvə tingi verilmişdir. Tingçiliklə məşğul olan ailə təsərrüfatlarının sayı 13-ə çatdırılmışdır. Mart ayında Naxçıvan şəhərində təşkil olunan bayram yarmarkasına 177 ailə təsərrüfatçısı tərəfindən müxtəlif çeşiddə məhsulların çıxarılmasının təmin edilməsində məqsəd əhalinin keyfiyyətli və maddi cəhətdən sərfəli ərzaq məhsullarına tələbatının ödənilməsi olmuşdur.

Hər bir ölkədə sosial-iqtisadi tərəqqini şərtləndirən amillərdən biri də yol-nəqliyyat infrastrukturunun inkişafıdır. Çünki müasir tələblərə cavab verən yolların mövcudluğu insanların gündəlik hərəkət imkanlarını təkmil-

ləşdirməklə yanaşı, yerli istehsal məhsullarının daşınmasında səmərəlilik, turizmin inkişafı, şəhər və kəndlərin simasının başdan-başa dəyişməsi deməkdir. Proqramda nəzərdə tutulan yol təsərrüfatı və nəqliyyatın inkişafı tədbirləri çərçivəsində Ali Məclisin Sədri yanvarın 14-də Şərur rayonunun Şəhriyar, fevralın 5-də Ordubad rayonunun Yuxarı Əndəmic-Nüsnüs kənd avtomobil yollarının istifadəyə verilməsi ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak etmişdir. Xanlıqlar-Şərur şə-

fevralın 5-də Ordubad rayonunun Nüsnüs və Yuxarı Əndəmic kənd mərkəzlərində rabitə evlərinin, martın 11-də Sədərək Radio-Televiziya Ötürücü Stansiyasının yeni binasının istifadəyə verilməsi ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak etmişdir. Birinci rübdə 9 min 756 metr, o cümlədən "Evədak optika" layihəsi çərçivəsində 27 fərdi mənzilə fiber-optik kabel xətti çəkilmiş, 2 min 124 abonent internetlə təmin olunmuş, 613 yeni telefon nömrəsi abonentlərin istifa-

dəsine verilmişdir. Naxçıvan Muxtar Respublikası İnternet və Yeni Texnologiyaların Tədrisi Mərkəzində təşkil olunan kurslara 140 qrup üzrə 353 dinləyicinin cəlb edilməsi bu sahədə kadr hazırlığına göstərilən diqqətin mühüm təzahürüdür.

Dövlət proqramının icrası muxtar respublikada abadlaşan şəhər və kəndlərin sayının daha da çoxalmasına şərait yaradır. Ən ucqar dağ kəndlərində yaradılan müasir infrastruktur Naxçıvanın öz yaraşığı ilə göz oxşamasına səbəb olur. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, qurulan hər yeni sosial obyekt yeni iş yerləri və sosial rifah deməkdir. Bu tədbirlər çərçivəsində Ali Məclisin Sədri yanvarın 14-də Şərur rayonunun Şəhriyar, fevralın 5-də Ordubad rayonunun Nüsnüs, Yuxarı Əndəmic kəndlərində xidmət və kənd mərkəzlərinin, yanvarın 19-da Şahbuz şəhərində yeni yaşayış binasının, martın 11-də Sədərək rayonunda Bayraq Meydanının istifadəyə verilməsi ilə bağlı keçirilən tədbirlərdə iştirak etmişdir. Ali Məclisin Sədri Şəhriyar və Nüsnüs kəndlərində yeni məktəb binalarının, bu kəndlərdə, eləcə də Yuxarı Əndəmic və fevralın 17-də Şahbuz rayonunun Ağbulaq kəndində həkim ambulatoriyalarının açılışını etmişdir. Həmçinin Şəhriyar kəndində uşaq musiqi məktəbi, fevralın 15-də Naxçıvan Dövlət Universitetində Xarici dillər fakültəsi, yeni mərkəz, kabinə və laboratoriyalar, həmin ayın 23-də Naxçıvan şəhərində yeni tələbə yataqxanası istifadəyə verilmişdir. Ali Məclisin Sədri yanvarın 19-da Şahbuz Rayon Gigiyena və Epidemiologiya Şöbəsi üçün yaradılan yeni iş şəraiti ilə, fevralın 5-də Ordubad şəhərindəki qədim Cümə məscidinin bərpası istiqamətində görülən işlərlə maraqlanmışdır. Mükəmməl hüquqi bazaya, inkişaf

etmiş infrastruktur malik gömrük sistemi iqtisadi mənafeyin və təhlükəsizliyin qorunması deməkdir. Muxtar respublikanın daxili bazarının qorunmasında və beynəlxalq ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsində müasir gömrük sistemi müstəsna rol oynayır. Proqramda gömrük infrastrukturunun inkişaf etdirilməsini nəzərdə tutan tədbirlər çərçivəsində Ali Məclisin Sədri martın 11-də Sədərək Gömrük Sərhəd-Buraxılış Məntəqəsi üçün tikilən kompleksdə görülən işlərlə maraqlanmışdır. Birinci rübdə Naxçıvan Hava Nəqliyyatında, Culfa və Şahaxtı Gömrük idarələrində, ümumilikdə, 1 rentgen yoxlama-baxış qurğusu,

1 stasionartipli dezinfeksiya baryeri və 2 məsafədən istilikölçən termal kameranın quraşdırılması bu sahədə görülən işlərin davamlı xarakter daşdığını deməyə əsas verir.

Muxtar respublikada iqtisadiyyatın və sosial həyatın dinamik inkişafı bir çox mühüm amillərlə yanaşı, enerjetika sistemi ilə də sıx bağlıdır. Dövlət proqramının icrası muxtar respublikanın elektrik enerjisi sisteminin dayanıqlılığını və təhlükəsizliyini daha da möhkəmləndirməkdir. Proqramda nəzərdə tutulan enerji təchizatının yaxşılaşdırılması tədbirləri çərçivəsində birinci rübdə muxtar respublikanın şəhər və rayonlarında 11,4 kilometr uzunluğunda yeni elektrik verilişi xətləri çəkilmiş, 37,3 kilometr uzunluğunda elektrik xətləri təmir edilmiş, 7 yeni transformator yarımstansiyası quraşdırılmış, 0,8 kilometr uzunluğunda hava elektrik verilişi xətləri yeraltı kabel xətləri ilə əvəz edilmişdir. Şərur rayonunda 5 meqavat gücündə Günəş, Culfa rayonunda 1 meqavat gücündə Külək-Günəş Hibrid, Ordubad və Tivi Su Elektrik stansiyalarının tikintisi davam etdirilmişdir. Bütün bunlarla yanaşı, yanvar-mart aylarında muxtar respublikada 90 smartkartlı qaz sayğacı quraşdırılmış, Naxçıvan Şəhər Qaz Paylayıcı Stansiyasında yeni Qaz Kompresor Stansiyasının tikintisi davam etdirilmişdir.

Su ehtiyatlarından səmərəli istifadə həm sosial rifahın təmin edilməsi, həm də sənayenin və kənd təsərrüfatının inkişafı üçün həlledici rol oynayır. Sosial-iqtisadi sahədə əldə olunan uğurların davamlılığını təmin edən əsaslardan biri də əhalinin içməli su təminatının və kanalizasiya xidmətlərindən istifadəsinin yaxşılaşdırılmasıdır. Eyni zamanda meliorasiya və irriqasiya sahəsində həyata keçirilən böyük quruculuq işləri və bu sahədə geniş potensialın yaradılması kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalının artırılmasında xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Proqramda nəzərdə tutulan su təchizatının, kanalizasiya xidmətlərinin yaxşılaşdırılması, meliorasiya və irriqasiya tədbirləri çərçivəsində birinci rübdə 13,24 kilometr içməli su xətlərində,

Ardu 2-ci səhifədə

531 metr kaptajlarda təmir-bərpa işləri aparılmış, Şahbuz rayonunun Külüs kəndində 1 subartezian quyusunun qazılmasına başlanılmışdır. "Rayon mərkəzi və ətraf kəndlərin içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yenidən qurulması" layihəsi çərçivəsində 5,15 kilometr içməli su xətti çəkilmiş, 514 evin içməli su, 362 evin kanalizasiya xəttinə birləşməsi aparılmışdır. Torpaqların su təminatını yaxşılaşdırmaq üçün 2,66 kilometr suvarma boru xətlərində təmir işləri aparılmış, 15,77 kilometr yeni suvarma boru xətləri çəkilmişdir. Birinci rübdə 72,56 kilometr kanal, 63,57 kilometr ara arx və 15,1 kilometr kollektor lindən təmizlənmişdir. Ümumilikdə, 99,4 hektar torpaq sahəsində qurultuların səviyyəsi aşağı salınaraq soranlaşmanın qarşısı alınmışdır. Torpaq sahələrini sel sularının zərərli təsirindən qorumaq məqsədilə, ümumilikdə, 750 metr selə qarşı istiqamətləndirici bənd tikilmişdir. Kəngərli rayonunun Böyükdüz kəndi ərazisində 339 hektar sahədə qapalı suvarma şəbəkəsinin tikintisi davam etdirilmiş, 1,22 kilometr ətraf suvarma paylayıcı boru xətti çəkilmiş, 18 hovuz və hidrant quraşdırılmışdır. Birinci rübdə sahibkarlara lizinq yolu

ilə 52 dəst suvarma və 2 dəst damlama sistemi verilmişdir.

Dövlət proqramının mühüm prioritet istiqamətlərindən biri investisiya və innovasiya fəallığının artırılması üçün tədbirlərin görülməsi, yeni texnologiyaların tətbiqi əsasında yerli iqtisadi potensialın gücləndirilməsindən ibarətdir. Sahibkarlığın inkişafının təmin edilməsi, öz növbəsində, məşğulluğun artırılması üçün yeni imkanlar açır və özəl sektorda maliyyə dayanıqlılığının möhkəmləndirilməsi ilə nəticələnir. Fevralın 27-də Naxçıvan Biznes Mərkəzində sahibkarlarla işgüzar tədbir keçirilmişdir. Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talbov çıxış edərək demişdir: **"Sahibkarlıq**

fəaliyyətinin dəstəklənməsi və özəl bölməyə qaçığı ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müəllifi olduğu iqtisadi inkişaf strategiyasının əsas istiqamətidir. Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən bu yolun uğurla davam etdirilməsi Azərbaycan və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında sahibkarlıq fəaliyyəti üçün geniş imkanlar açmışdır. Muxtar respublikada özəl bölməyə dövlət dəstəyi artırılmış, biznes subyektlərinin qeydiyyat və lisenziya sistemi sadələşdirilmiş, əlverişli investisiya mühiti yaradılmışdır..."

Dövlət proqramının icrasına uyğun olaraq Naxçıvan şəhərində 20 nəqliyyat infrastrukturuna obyektinə 319 ünvan lövhəsi, 1876 giriş nömrə nişanı quraşdırılmışdır. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsindən 142 min 974,51 manat vəsait daxil olmuş, torpaq və qeyri-yaşayış sahələri üzrə bağlanmış icarə müqavilələrindən 50 min 163 manat vəsaitin dövlət büdcəsinə ödənilməsi təmin edilmişdir.

kreditlər verilmişdir. Bu dövrdə Sahibkarlığın İnkişafı Fondu tərəfindən 18 mikrosahibkarlıq subyektinə 388 min 200 manat həcmində güzəştli şərtlərlə dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmişdir. Ümumilikdə, dövlət maliyyə dəstəyi və özəl investisiya qoyuluşu hesabına 14 istehsal sahəsinin yaradılması başa çatdırılmış, 29 sahənin yaradılması davam etdirilmişdir. Yeni yaradılan istehsal sahələrində 73 iş yeri açılmış, 602 yeni iş yerinin

açılması istiqamətində işlər davam etdirilmişdir. Yanvar-mart aylarında 5-i onlayn qaydada keçirilmiş 9 beynəlxalq tədbirdə 21 sahibkarlıq subyektinin 23 nümayəndəsinin iştirakı təmin olunmuşdur. 9 sahibkarlıq subyektinin 2020-ci ildə ixrac etdiyi məhsullara görə əldə etdikləri mənfəət vergidən azad edilmişdir. "İstehlak Mallarının Ekspertizası Mərkəzi" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən 455 laboratoriya təhlili aparılmış, təsərrüfat subyektlərinə məhsulların texniki normaları və standartları üzrə 61 halda informasiya dəstəyi göstərilmişdir. Birinci rübdə ixrac qabiliyyətli məhsullar üzrə 9 adda əmtəə nişanının qeydiyyatı alınması istiqamətində icra proseduru başlanılmış, əmtəə nişanının müəhəssisə üzrə 2 şahadətnamə, 7 adda məhsulun 7 xarici ölkəyə və Bakı şəhərinə ixracı məqsədilə 18 mənşə sertifikatı verilmişdir.

Dövlət proqramının icrasına uyğun olaraq Naxçıvan şəhərində 20 nəqliyyat infrastrukturuna obyektinə 319 ünvan lövhəsi, 1876 giriş nömrə nişanı quraşdırılmışdır. Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsindən 142 min 974,51 manat vəsait daxil olmuş, torpaq və qeyri-yaşayış sahələri üzrə bağlanmış icarə müqavilələrindən 50 min 163 manat vəsaitin dövlət büdcəsinə ödənilməsi təmin edilmişdir.

"Şərq qapısı"

26 aprel Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günüdür

Əqli mülkiyyət bəşəriyyətin sərvətidir

2000-ci ildən başlayaraq Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının təşəbbüsü ilə aprel ayının 26-sı dünyada "Beynəlxalq Əqli Mülkiyyət Günü" kimi qeyd edilir. Cəmiyyətin iqtisadi-mədəni inkişafının əsasında elm, elmin əsasında isə insanın yaradıcı gücü, düşüncə və təfəkkürü dayanır. Bu baxımdan biliklərin əldə olunması və onun vasitəsilə təlabatların reallaşdırılması qədər insan beyninin məhsulu olan əqli mülkiyyətin də ən üstün səviyyədə cəmiyyətin sərvətinə çevrilməsi bütün dövrlərin aktual məsələsi olub. Belə ki, əqli mülkiyyət sahibinə verilən qiymət səbəb-nəticə əlaqələri baxımdan daha da dəyər qazanır və son nəticədə, bütün bəşəriyyətin rifahına xidmət edən maddi və mədəni sərvətə çevrilir.

Əqli mülkiyyətin qorunması və bunun üçün zəruri qanuni bazanın yaradılması cəmiyyətin mühüm bir sosial sifəti olub qədim tarixə malikdir. Hələ qədim Roma dövründə yazıçı və şairlər öz əsərlərinin başqası tərəfindən özününküləşdirilməsinin qarşısını almaq üçün hüquqi yollar axtarırdılar. Şübhəsiz, bəşəriyyətin sonrakı inkişaf mərhələsində baş vermiş bütün innovativ yeniliklər, ideya, ixtira və kəşflər də yaradıcı əməyin məhsulu kimi intellekt sahibinin adına nüfuz gətirib, bir çoxları üzərindən yüzlərlə il keçsə də, hələ də xatırlanır. Elektrik lampasından tutmuş reaktiv mühərriklərə, yaxud bu gün hər kəsin yaxşı tanıdığı antibiotiklərə qədər yüzlərlə kəşf və ixtira sahibinin adı məhz bu yolla tarixə düşüb.

Əqli mülkiyyət hüququ insanın ənənəvi olaraq tanınan əmlak, yaxud əşya hüququndan heç də az əhəmiyyətli deyildir. Əgər əmlaka, yaxud qiymətli əşyalara malik olmaq, insan öz minimum yaşayış hüquqlarını reallaşdırmaqla birləşə, sahib olduğu əqli mülkiyyəti sayəsində isə hər bir şəxs öz ciddi kommersiya maraqlarını ödəyir, cəmiyyətdə layiq olduğu statusla tanınır. Ona görə də inkişaf edən hər bir ölkədə əqli mülkiyyət məsələləri dövlət siyasəti kimi müəyyənləşdirilir və qanuni yollarla onun tənzimlənməsi həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi dövründə əqli mülkiyyətə bağlı münasibətlərin tənzimlənməsi istiqamətində mühüm işlər görülmüş, əqli mülkiyyətin qorunması və inkişafına diqqət artırılmış, bu sahədə zəngin qanunvericilik bazası yaradılmışdır. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1996-cı ildə "Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında", 1997-ci ildə "Patent haqqında", 1998-ci ildə "Əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunları qəbul olunmuş, ölkəmiz 1995-ci ildə Ümumdünya Əqli Mülkiyyət Təşkilatının təsis etdiyi Konvensiyaya və Avrasiya Patent Konvensiyasına qoşulmuş, Avropa Patent Təşkilatı ilə əməkdaşlıq əlaqələri qurmuşdur. Yaradılmış mühüm qanunvericilik bazası və əldə olunmuş təcrübə dinamik inkişaf edən Azərbaycan cəmiyyətində güclü insan kapitalına söykənən innovativ iqtisadiyyatın bərqərar edilməsi üçün etibarlı zəmin formalaşdırmışdır.

Bu gün ümummilli liderimizin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəldilən məqsədyönlü iqtisadi siyasət təcrübələrə və insan kapitalına hesablanan innovativ iqtisadiyyatın inkişafına

xidmət etməkdədir. Cəmiyyətimizdə əqli mülkiyyətə iqtisadi faktor kimi artan maraq da bütün bunların əyani sübutudur. Sürətlə dəyişən dünyada Azərbaycan getdikcə öz mövqelərini möhkəmləndirir və layiqli yerini tutur. "Davamlı inkişafın Azərbaycan modeli" bir sıra vacib amilləri, o cümlədən biliklərə əsaslanan tərəqqini, informasiya-kommunikasiya texnologiyaları və əqli mülkiyyətin prioritetliyini özündə cəmləşdirir. **"İndi dünyada inkişaf təbii sərvət üzərində deyil, bilik, müasir texnologiya üzərində qurulur. Bu səbəbdən biz təbii sərvətlərin insan kapitalına çevrilməsinə çalışırıq"**, – deyən ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2016-cı il 6 dekabr tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilən milli iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrində əqli mülkiyyətin, kreativ sənayenin inkişaf etdirilməsi kimi məsələlər də öz əksini tapıb. Azərbaycan yeraltı və yerüstü təbii sərvətlərlə zəngin olsa da, XXI əsrə xammal ixracından hazır məhsul ixracına keçid üçün həlledici dövr kimi qiymətləndirən dövlət başçısı qəbul etdiyi mühüm dövlət sənədlərində əqli mülkiyyətin, innovativ sənayenin inkişaf etdirilməsi kimi məsələləri də həmişə ön plana çəkmişdir.

İxtiralar, faydalı modellər, sənaye nümunələri, əmtəə nişanları və coğrafi göstəricilər ölkəmizdə beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılmış normativ-hüquqi aktlarla tənzimlənməkdədir. 2012-ci ildə "Əqli mülkiyyət hüquqlarının təminatı və piratçılığa qarşı mübarizə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbul olunması bu sahədə həyata keçirilən tədbirlərin əhatə dairəsini daha da genişləndirmişdir. Ölkəmiz əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunması sahəsində beynəlxalq sistemə uğurla inteqrasiya olunmuş, yaradıcı fəaliyyətin nəticələrinin hüquqi mühafizəsinə əlverişli zəmin yaradılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında da əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına ciddi diqqət yetirilir. Xüsusən son dövrlərdə muxtar respublikada innovativ iqtisadiyyata keçid istiqamətində qəbul olunmuş mühüm dövlət qərarları, startap layihələrindən tutmuş Naxçıvan Dövlət Universitetində Texnopark yaradılması üçün verilən qəraradək keçilən mərhələdə intellektual kapitalın nə qədər əhəmiyyətli olduğunu görməkdəyik.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri tapşırığı ilə 2020-2021-ci tədris ilindən muxtar respublikada STEAM layihəsinin tətbiqinə başlanılması da bu sahədə həyata keçirilən işlərin məntiqi davamıdır. Artıq Heydər Əliyev adına tam orta məktəbdə STEAM Tədris Mərkəzi yaradılmış, 20-dək

ali və tam orta məktəbdə, lisey və məktəbdənkənar təhsil müəssisələrində STEAM kabinələri qurulmuş, 40-dək ümumtəhsil məktəbində isə bu iş davam etdirilir. STEAM kabinələrinin lazımı avadanlıqlarla təchiz olunması, həmçinin təlimə aid metodik vəsaitlərin, eləcə də VI və VII sinif dərsləri və proqramların çap olunaraq istifadəyə verilməsi uşaq, yeniyetmə və gənclərdə XXI əsr bacarıqlarını, kreativlik, tənqidi düşüncə, müxtəlif proqramlaşdırma dillərini tətbiq etməklə müasir İKT avadanlıqlarından istifadə edə bilmə qabiliyyətlərini inkişaf etdirir, yaxın gələcəkdə yeni ixtiraların təməlini qoyur, müasir dövrdə yeni əqli mülkiyyətin formalaşmasına şərait yaradır.

Dövlətin bu sahənin inkişafına göstərdiyi yüksək diqqət əqli mülkiyyətin qorunması sisteminin səmərəli formalaşdırılması üçün də ciddi əsaslar yaratmışdır. Muxtar respublika iqtisadiyyatında intellektual kapitaldan aktiv istifadənin və texnoloji inkişafın davamlı olaraq stimullaşdırılması hazırda həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişafın prioritet istiqaməti kimi diqqət mərkəzində saxlanılmaqdadır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin qarşısında muxtar respublikada innovasiyalı inkişafı bağlı yürüdülmən iqtisadi siyasəti dəstəkləyən xidmətlərin göstərilməsi, əqli mülkiyyətin mühafizəsinin formalaşdırılması və müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılaraq sənayedə tətbiqinin dəstəklənməsi kimi mühüm funksional vəzifələr dayanır. Xidmət sənaye mülkiyyəti obyektlərinin mühafizəsi üçün əqli mülkiyyətin qorunması sahəsində mütəmadi tədbirlər həyata keçirir, muxtar respublikada patent sahəsinin inkişafını diqqət mərkəzində saxlayır. Yeni texnologiyaların iqtisadiyyata tətbiqini dəstəkləmək, bu istiqamətdə əqli mülkiyyətin rolunu artırmaq və innovasiyaların reallaşdırılmasına töhfə vermək əsas hədəflərdəndir. Xidmət tərəfindən patent sistemi vasitəsilə sənaye mülkiyyəti obyektlərinə dair iddia sənədlərinin qəbulu və ekspertizası həyata keçirilir, dövlət reyestrı aparılır, bu sahədə hüquqların qorunması və beynəlxalq sistemlərlə inteqrasiya təmin olunur.

Fəaliyyəti dövründə Patent şöbəsinə ixtira, sənaye nümunəsi, faydalı model, əmtəə nişanı və coğrafi göstəricilər üzrə 2192 müraciət daxil olmuş və müvafiq prosedurlara uyğun olaraq dövlət ekspertizası aparılmışdır. Bu dövr ərzində iddiaçılara, ümumilikdə, 1237 mühafizə sənədi verilmişdir. Əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasına, bu sahədə maarifləndirmə işlərinin genişləndirilməsinə və əqli yaradıcılıq nəticələrindən qeyri-qanuni istifadənin qarşısının alınmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Muxtar respublikada əqli mülkiyyətin inkişaf etdirilməsi, ixtiraların istehsalatda tətbiqi və patentlərin beynəlxalq mühafizəsi işi bundan sonra da üstün istiqamət kimi davam etdiriləcəkdir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidməti

Tələbələrə görüş keçirilib

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyində Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinin nazirliyin hamiliyinə verilmiş Rabitə qovşaqları və kommunikasiya sistemləri ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrə görüş keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar naziri Vüsal Sevdimaliyev açaraq qeyd edib ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri 2015-ci il 27 iyul tarixli "Ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində ixtisasların müvafiq təşkilatlara hamiliyə verilməsi haqqında" Sərəncamının icrasına bağlı tədris müddəti ərzində təhsil alan tələbələrə təcrübə keçmələri üçün zəruri işlər həyata keçirilir, onlar nazirliyin və tabeli qurumlarının fəaliyyəti ilə tanış edilir, maarifləndirici görüş və seminarlar təşkil olunur. Həmçinin nazirlik əməkdaşlarının Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinə pedaqoji fəaliyyətlərinə şərait yaradılır, müvafiq fənlər tədris edilir. Bunlarla yanaşı, kollecin aid ixtisas üzrə məzmunlarının məşğulluğu da diqqətdə saxlanılır.

Nazir vurğulayıb ki, müasir dövrdə təhsil cəmiyyətin inkişafını təmin edən aparıcı istiqamət kimi davamlı olaraq yeniləşmə, ən son texnologiyalardan istifadə yolu ilə mütərəqqi ideyaların, bilik və bacarıqların tətbiqi xarakterini alır. Müasir əmək bazarında praktik bilik və bacarıqlara yiyələnmiş kadrlara tələbat artır. Bu tələbatı ödəmək məqsədilə kadr hazırlığına diqqət artırılacaq, qarşılıqlı əməkdaşlıq imkanlarından daha səmərəli istifadə ediləcəkdir.

Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinin direktoru Asəf Ruşanov çıxışında bildirib ki, təcrübə keçirilən müddətdə Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən tələbələrə təcrübə keçməsi üçün hər cür şərait yaradılıb, tələbələr yeni nəsil telekommunikasiya sistemləri, avtomat telefon stansiyalarının iş prinsipləri və digər vasitələrlə əyani tanış olublar.

Nazirliyin Telekommunikasiya və radiotezliklərin qeydiyyatı şöbəsinin müdiri Azər Seyidov çıxışında müasir standartlara cavab verən yeni nəsil telekommunikasiya sistemləri və xüsusiyyətləri, avtomat telefon stansiyaları və onların iş prinsipləri, rəqəmli televiziya və peyk yayımı, tezlik diapazonları və zolaqları, məftillər və fiber-optik xətlərin çəkilməsi, muxtar respublikada istifadə olunan müasir internet xidmətləri haqqında məlumat verib.

Naxçıvan Dövlət Texniki Kollecinin müəllimi Qumral Əliyevanın və kollecin tələbəsi Tükəzban Mustafazadənin mövzu ilə bağlı çıxışları dinlənilib.

Tədbirdə tələbələrə müxtəlif müasir proqramlar, analoq və rəqəmsal elektronika, süni intellekt, nanotexnologiya, robotexnika, mexatronika və 5G texnologiyaları barəsində hazırlanmış slaydlar vasitəsilə ətraflı məlumat verilib, şəbəkələrin çəkilməsində istifadə olunan kabellərin RJ-45 başlıq hissəsinin birləşməsi, yeni nəsil avtomat telefon stansiyalarının iş prinsipləri ilə əyani tanışlıq olub.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidməti

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin müstəqil ölkəmizə rəhbərliyinin ilk illərindən iqtisadi və dövlət idarəetmə sistemi sahəsində aparılan kompleks islahatlar ölkədə iqtisadiyyatın bütün sahələrinin, o cümlədən sahibkarlığın formalaşmasına güclü təkan vermişdir. Müstəqil Azərbaycanın memarı olan ulu öndər azad sahibkarlığın inkişafına daim diqqət göstərmiş və respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafını bilavasitə sahibkarlıqla, onun tərəqqisi ilə əlaqələndirmişdir. Bütün bunlar isə sahibkarlığın inkişafının sürətləndirilməsinə, ölkənin sosial - iqtisadi problemlərinin həllində sahibkarlığın rolunun gücləndirilməsinə, bu istiqamətdə dövlət qayğısının artırılmasına və ən əsası mövcud potensialın reallaşdırılmasına yönəlmişdir. Bu məqsədlə qanunvericilik bazasının formalaşdırılması, bürokratik maneələrin aradan qaldırılması, maliyyə dəstəyinin göstərilməsi və digər sahələrdə mühüm əhəmiyyətli addımlar atılmışdır.

Müstəqil ölkəmizdə bu gün sahibkarların rolunun artırılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Prezident cənab İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında "Sahibkarlar Günü"nin təsis edilməsi haqqında" 2016-cı il 21 aprel tarixli Sərəncamına əsasən aprelin 25-i Azərbaycanda Sahibkarlar Günü kimi qeyd edilir. Sahibkarlar Günü'nün təsis olunması ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında, məşğulluğun təmin olunmasında sahibkarların fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətlə bərabər, sahibkarlığın, xüsusən də qeyri-neft sektorunun inkişafına göstərilən diqqət və qayğının bariz nümunəsidir. Ölkə rəhbərinin dediyi kimi: **"...Dövlət siyasəti, sahibkarlığa göstərilən həm siyasi dəstək, mənəvi dəstək, maliyyə dəstəyi və sahibkarlığın inkişafı üçün aparılan ciddi islahatlar və onlara edilən güzəştlər bu gün Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun inkişafına təkan verən əsas amillərdən biridir".**

Böyük uzaqgörənliklə işlənib hazırlanmış və həyata keçirilən iqtisadi inkişaf strategiyasının muxtar respublikamızda da uğurla davam etdirilməsi müasir və güclü infrastrukturun qurulmasına, özəl sektorun inkişafına, bu istiqamətdə bir sıra təşkilati, hüquqi və iqtisadi tədbirlərin görülməsinə, biznes fəaliyyəti üçün daha əlverişli mühitin yaradılmasına, yeni müəssisələrin qurulmasına, iş yerlərinin açılmasına zəmin yaratmışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin qayğısı ilə sahibkarlığın inkişafı istiqamətində ardıcıl, səmərəli və sistemli tədbirlər görülmüş, sahibkarlıq subyektlərinə səmərəli maliyyə dəstəyinin göstərilməsi mexanizmi formalaşdırılmışdır.

Muxtar respublikada sahibkarlığın, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına köməklik etmək, onlara

maliyyə dəstəyi göstərmək və əhalinin məşğulluğunun təmin edilməsinə şərait yaratmaq məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Sahibkarlığın İnkişafı Fondu yaradılmışdır. Fondun vəsaitləri sosial-iqtisadi inkişafın prioritet istiqamətləri üzrə investisiya layihələrinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir. 2020-ci ildə muxtar respublikada sahibkarlığın inkişafı məqsədilə bank və kredit təşkilatları tərəfindən 37 milyon 676 min 800 manat kredit

verilmişdir ki, bunun 15 milyon 577 min manatı Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun payına düşmüşdür. Ümumilikdə, 2000-ci ildən ötən dövr ərzində fond tərəfindən 1529 layihənin maliyyələşdirilməsinə 169 milyon manatdan çox güzəştli kreditlər ayrılmışdır. Həmin vəsait sənaye, xidmət və kənd təsərrüfatı təyinatlı müəssisələrin yaradılmasında istifadə olunmuşdur.

Müasir dövr muxtar respublika iqtisadiyyatında özəl sektorun, xüsusilə kiçik və orta sahibkarlığın rolunun daha da güclənməsi ilə xarakterizə olunur. Ailə təsərrüfatlarının inkişaf etdirilib, onların kiçik biznes subyektinə çevrilməsi üçün həyata keçirilən dəstəkləyici tədbirlər, bu mənada, sahibkarlığın da genişləndirilməsi üçün əlverişli imkanlar yaradır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin vurğula-

dığı kimi: **"Sahibkarlığın inkişafının bir yolu da ailə təsərrüfatlarının fəaliyyətini dəstəkləməkdən keçir. Çünki ailə təsərrüfatları həm yerli istehsalın həcminin artmasına və özünüməşğulluğunun təmin olunmasına, həm də kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına böyük təkan verir".** Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2017-ci il 22 noyabr və 2019-cu il 18 yanvar tarixli sərəncamları ilə "Naxçıvan Muxtar Respublikasında ailə təsərrüfatlarının inkişafı ilə bağlı" Tədbirlər planla-

milyon 773 min 113 manat məbləğində investisiya təşviqi sənədi, 56 ixrac əməliyyatı üzrə isə 119 min 366 manat ixrac təşviqinin ödənilməsi həyata keçirilmişdir.

Özəl sektor öz məhsulları ilə daxili bazarı təmin edir, eyni zamanda bu məhsulların ixrac potensialı da ilbəil artır. Muxtar respublikada fəaliyyət göstərən ixrac potensialı müəssisələrdə istehsal olunan vafli məhsulları, tütün məmulatları, travertin, marmar, mebel məmulatları, mineral sular, kapsul preformaları

iqtisadiyyatın bütün sahələrində yeni istehsal və xidmət sahələri yaradılır, mövcud olanların fəaliyyəti bərpa edilir. Bu məqsədlə 2020-ci ildə 138 layihə üzrə istehsal və xidmət sahəsi istifadəyə verilmiş, 42 layihənin icrası davam etdirilmişdir.

Artıq muxtar respublikada fəaliyyəti bərpa edilmiş və ya yenidən qurulmuş istehsal müəssisələrində 127 növdə, 608 çeşiddə ərzaq, 257 növdə, 925 çeşiddə qeyri-ərzaq olmaqla, cəmi 384 növdə, 1533 çeşiddə məhsul istehsal olunur. İstehsal

Aprelin 25-i Sahibkarlar Günüdür

Muxtar respublikada sahibkarlığın inkişafı iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətini təşkil edir

rının təsdiq olunması ailə təsərrüfatlarının fəaliyyəti üçün daha geniş imkanlar açmışdır. Belə ki, 2020-ci ildə 49 ailə təsərrüfatına 604 min manata yaxın dövlət maliyyə dəstəyi göstərilmişdir.

Muxtar respublikada sahibkarlıq fəaliyyətinə kənar müdaxilələrin qarşısının alınması, onların hüquqlarının müdafiəsi diqqətdə saxlanılır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2002-ci il 30 sentyabr tarixli "Sahibkarlığın inkişafına mane olan müdaxilələrin qarşısının alınması haqqında" Fərmanına müvafiq olaraq bu sahədə ardıcıl tədbirlər görülür. Bu istiqamətdə tədbirlər 2020-ci ildə də davam etdirilmiş, sahibkarlıq subyektləri "Nəzarət kitabçası" ilə təmin olunmuş, xüsusi fəaliyyət növləri üzrə 827 lisenziya, 390 icazə verilmiş, "Qaynar xətt"

2020-ci ildə Gürcüstan, Türkiyə, Estoniya, ABŞ, İraq, İran, Türkmənistan, Rusiya, Əfqanıstan, Çin, BƏƏ, Yəmən, Oman Sultanlığı, Belçika Krallığı olmaqla, 12-dən çox ölkəyə ixrac olunmuş, muxtar respublikada istehsal olunan məhsulların ixracı məqsədilə Mərkəzi Qida Sınaq Laboratoriyası tərəfindən

edilən 108 növdə ərzaq, 242 növdə qeyri-ərzaq olmaqla, 350 növdə məhsula olan tələbatın tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilməsi idxaldan asılılığın ciddi şəkildə azaldılmasına, əhalinin tələbatının keyfiyyətli məhsullarla ödənilməsinə şərait yaratmışdır.

Sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, dövlətin sahibkara, iş adamına sahib çıxması iqtisadiyyatımızın dinamik inkişafına, əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılmasına, yeni iş yerlərinin açılmasına, mövcud ictimai-siyasi sabitliyin daha da möhkəmlənməsinə töhfə verir. Bu səbəbdən də yaradılan şəraitdən və göstərilən dövlət dəstəyindən səmərəli istifadə etmək, muxtar respublika iqtisadiyyatının inkişafına töhfə vermək sahibkarların qarşısında duran əsas vəzifə olmalıdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin dediyi kimi: **"Sahibkarlar cəmiyyətin ən təşəbbüskar, elmi-texniki yenilikləri daha tez mənimsəyən və istehsalatda tətbiq edən sosial təbəqəsidir. Cəmiyyətin sosial təbəqəsi kimi onlar yaradılmış şəraitdən, maliyyə imkanlarından, texnikadan, torpaqdan istifadə edirlər. Bu gün dövlət sahibkarlığın inkişafı üçün hər cür dəstəyi göstərir. Bundan sonra da göstərməkdədir. Sahibkarlar da, öz növbəsində, dövlətin və cəmiyyətin inkişafı üçün öz dəstəyini göstərməlidirlər... Bu yolla gedərək, dövlət-sahibkar-işçi münasibətlərində qarşılıqlı inam, hörmət və etibar daha da möhkəmləndirərək qarşıda dayanan vəzifələrin icrasına nail olmalıyıq".**

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidməti

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən muxtar respublika sakinlərinə sürətli poçt xidmətlərinin göstərilməsi məqsədilə qarqo şirkətlərinə lisenziya verilməsi istiqamətində müvafiq işlər həyata keçirilir.

Görülən tədbirlər sırasında növbəti addım olaraq bu günlərdə "Aras Karqo", "Nurlu Karqo" və "Etibarlı Karqo" Məhdud Məsuliyyətli cəmiyyətlərinə sürətli poçt xidməti altnövünü həyata keçirmək üçün xüsusi lisenziyalar təqdim olunub. Belə lisenziyaların verilməsi muxtar respublikada qarqolar arasında sağlam rəqabəti artırır ki, bu da hər bir qarqo şirkətindən öz üzərində ciddi işləməyi tələb edir. Sürətli poçt xidmətlərinin göstərilməsi, xidmətlərin tarifləri, qadağan olunmuş və ya məhdudlaşdırılmış əşya və

Sürətli poçt xidmətlərinin göstərilməsində rəqabət artır

malların göndərilməsi, bağlamaların qəbulu, qablaşdırılması, göndərişlərin çatdırılma müddətləri zamanı qarqo şirkətlərinin üzünə böyük iş düşür. Vətəndaşlara daha yüksək və keyfiyyətli xidmət göstərilməsinə zəmin yaradılır.

Xatırladaq ki, artıq "Sürət Karqo" və "Naxçıvan Karqo" MMC də fəaliyyətlərini xüsusi lisenziya ilə həyata keçirir. Həmin şirkətlər sürətli poçt göndərişlərinin izlənməsi, həm də

sosial şəbəkələr üzərindən onlayn xidmət göstərməklə də vətəndaşların məmnunluğunu artırmağa çalışırlar. Eyni zamanda sakinlər üçün şəxsi kabinetindən istifadə edərək istədikləri əşya və geyimləri onlayn si-

fariş etmək, həmçinin bağlamaların göndərilməsi və digər məlumatları görmək imkanı yaradır.

Məlumat üçün bildirilir ki, sürətli poçt xidmətləri ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər real iş vaxtı rejimində

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyində yaradılmış komissiyaya müraciət edə bilərlər. Lisenziyanın verilməsi üçün komissiyaya sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki və hüquqi şəxslər müvafiq sənədlərin surətlərini təqdim etməlidirlər. Muxtar respublikanın ən azı 3 inzibati ərazi vahidində 20 kvadratmetrdən az olmayaraq saxlanma anbarı ilə təmin edilmiş nümayəndəliyin olması, fəaliyyət göstərilən obyektlərdə yanğın təhlükəsizliyi və videomüşahidə sistemlərinin quraşdırılması, çatdırılma və kuryer fəaliyyətinin təşkili üçün mülkiyyət və ya icarə əsasında istifadəsində ən

azı 2 yük avtonəqliyyat vasitəsinin olması, lisenziyanın verilməsindən imtina edilmədikdə, lisenziya verilməsinə görə dövlət rüsumunun ödənilməsi təsdiq edən sənəd də

tələb olunan şərtlər sırasındadır. Qəbul edilmiş qaydalar muxtar respublikada bundan sonra da sürətli poçt xidmətlərinin daha təkmil formada inkişafına və müştərilərə yüksəkkeyfiyyətli xidmətlər göstərilməsinə geniş imkanlar yaradacaq.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidməti

Vətən müharibəsi qəhrəmanı, şəhid polkovnik-leytenant Anar Əliyev Kəlbəcərdə doğulmuşdu. Ali hərbi təhsil aldıqdan sonra ölkəmizin müxtəlif sərhəd bölgələrində ön xəzlərdə xidmətini davam etdirmişdi. 8 ilə yaxın idi ki, Naxçıvanda qulluğa başlamışdı. 27 sentyabrda başlanan azadlıq mücadiləmizdə Naxçıvandan gedən hərbiçilərimiz arasında o da var idi. Artıq qəhrəman şəhidimiz Bakı şəhərindəki II Fəxri xiyabanda uyuyur. Xəyali müsahibim torpaqlarımızın suverenliyi, azadlığı uğrunda qəhrəmancasına döyüşən, ən ali məqama ucalmış polkovnik-leytenant Anar Əliyevdir. Bəli, şəhid, Vətən müharibəsi qəhrəmanı Anar Əliyev...

– Belə tanış olacağımızı təsəvvür etməzdim...

– Amma mən bu peşəni seçəndə, elə bil ki, bilirdim bunu... Bir gün sonumuzun əbədi behişt, əbədi başlanğıc olacağını...

– Peşmansanı?

– Əsla... İnsan anası uğrunda etdiklərinə peşman ola bilərmi? Vətən də bizim anamızdır. Biz Vətən uğrunda seçdik bu yolu. Sonunda bizi nələrin gözlədiyini bilərəm. Axı şəhid qanı axmayan torpaqdan Vətən olmaz.

– Eşitdim ki, qorxurdun, şəhidim, qorxurdun ki, birdən səni döyüşə göndərməzlər, səbirsizləndirir...

– Bəli, 19 il idi ki, bir hərbiçiyə kimi həmin günü gözləyirdik. Bu təkcə mənə aid deyil. Bütün yoldaşlarımız səbirsizləndirdi. Döyüşə getmək üçün əmr gözləyirdik. Yağı tapdağında qalan torpaqlarımızı azad etməkdə iştirakımızın olmasını istəyirdik. Uzun müddət idi ki, istər öz hərbi, istərsə də müxtəlif dövrlərdə iştirak etdiyimiz təlimlərdə bu gün üçün hazırlayırdı özümüzü. Nəhayət ki, həmin gün, həmin göstəriş gəldi və mən də yoldaşlarımla bərabər Vətənin harayına yollandım. İlk döyüş günlərindən etibarən torpaqlarımızın işğaldan azad olunması uğrunda əlimizdən gələni etdik. Amma ən böyük arzuma çata bilmədim. Çünki doğduğum Kəlbəcər rayonuna qələbə rəmzi – üçrəngli bayrağımızı sancmaq ən böyük arzum idi. Hərbiçiyə olmaq istəydim Kəlbəcərdəki evimizin yanmış divarlarının görüntülərini gördükdən son-

ra yaranmışdı. Onu da deyim ki, sonralar xidmətə başladığım Naxçıvan Muxtar Respublikası da mənə elə Kəlbəcər qədər doğmalaşdı. Naxçıvan Əlahiddə Ümumqoşun Ordu məni tam bir hərbiçiyə kimi yetişdirdi. Burada hərbiçilərə, hər bir əsgərə, zabıtə göstərilən diqqət və qayğı, ümumqoşun ordunun tərkibində qatıldığımız Türkiyə Respublikası ilə birgə keçirilən, eləcə də daxili təlimlər peşəkar hərbiçiyə kimi formalaşmağımızda, bugünkü qələbəmizdə böyük rol oynadı.

– Bu arzudan da xəbərdaram, komandır. Həmin torpaqlara bayraq sancma bilməsən də, yaqın ki, xəbərin var. Döyüş yoldaşların səndən sonra azad etdikləri torpaqlarımıza, o cümlədən Kəlbəcərə bayrağı səni anaraq asdılar. Artıq sən məcburi köçkün deyilsən.

– Xəbərdaram. Behiştə görüşdüyüm döyüş yoldaşlarım müjdəni

artıq veriblər. Bilirəm ki, doğuldugum, amma illərdir ki, həsrət qaldığım ana yurdumu Ali Baş Komandanımız bir damla şəhid qanı axıtmadan azad edib. Müjdəli xəbəri aldığım gün ruhum pərvazlanıb Kəlbəcər dağlarını ziyarət etdi. Mən cismən o torpaqlara qayda bilməsəm də, övladlarım, doğmalarım, yüzlərlə

etməyə çalışmışam. Düşünürəm ki, gedişimlə də onlara bir xoşbəxtlik bəxş etdim. Son dəfə döyüşə yollanarkən ailəm, övladlarımla görüşmək üçün yaşadığım evə üz tutdum. Oğlumu görə bilməsəm də, digərləri ilə sağıllaşdım. Amma hara getdiyimi deməyə cəsəət etmədim. Çünki bilirdim, bu gedişin

ansa da, gözlərindəki kədərli gizlədə bilmir. Təəssüfləndiyi məqamsa, Qələbə müjdəsini səninlə bölüşə bilməməkdir. Amma şəhidim, yaqın ki, məzarın üstündə sənə pıçıldadığı sözləri, bölüşdüyü qələbə sevincini də duymusan.

Onun sözləri: “Anar tanıdığım ən cəsür, ürəyi Vətən eşqi ilə döyünən igid oğullardan biri idi. Əks-hücum əmri verildəndə özünə yer tapa bilmirdi. Döyüşə getmək üçün də dəfələrlə müraciət etmişdi. Qismət həməm günə imiş. Bizə döyüşə getmək üçün göstəriş gəldiyi gün Anar, sanki qanad açıb uçumaq istəyirdi. Orda iki qrupa bölünmüşdü. Bir qrupa Anar rəhbərlik edirdi. Ayrı-ayrı istiqamətlərdə döyüşsək də, sıx əlaqədə idik. Anar heç nədən qorxmada düşmənin üzünə sığı-yırdı. Özü öndə döyüşə atılan komandirindən cəsəət alan komandası bir çox bölgələrimizi yağı tapdağından azad etdi. Sonda özü arzusunda olduğu şəhadətə qovuşdu. Bu gün Anarın yoxluğu, nəinki mənə, onu tanıyan hər kəsə ağırdı. Hər dəfə Anarı düşünəndə Hüseyn Cavidin bu sözləri təsəllim olur:

Həyat var ki, ölüm kimi zəhərli, Ölüm var ki, həyat qədər dəyərli.

Çünki bu sözlər qeyrət, ləyaqət daşıyıcısı, şəhid himnidir. Bu himni bütün şəhidlərimiz kimi, mənim şəhid qardaşım Anar da ləyaqətlə daşıdı. Yerini behişt, ruhun şad olsun”.

dönüşü olmaya da bilər. Bunu onlara izah etmək çətin idi. Bəli, dönüşü olmadı bu gedişimin, amma gözüm arxada deyil. Bilirəm ki, dövlətimiz övladlarıma mənim yoxluğumu hiss etdirmir... Birdə ki, axı mən varam, mən ölməmişəm, şəhid olmuşam. Şəhidlər ölmür. Əminəm ki, oğlum gələcəkdə mənim yolumu davam etdirəcək. Atası ilə fəxr edəcək.

– Şəhidim, səninlə görüşə gəlməzdən əvvəl, illər öncə – 2006-cı ildə elə cəbhə bölgəsində tanış olduğun, sonradan qardaş qədər doğmalaşdığın və “Vətən uğrunda öldü var, döndü yoxdur” yolculuğuna da birlikdə çıxdığınız dostunla da həmsöhbət oldum... Yaqın ki, artıq anlamısan kimdən söhbət edirəm: Tehran Mənsimovdan. O Mənsimov ki yarımçıq qalan arzularının gerçəkləşməsi yolunda ölümün gözündə dik baxdı. Bu gün səni qürurla

Bəli, dəyərli oxucularımız. Vətən müharibəsində ürəyini qoyan yüzlərdən biri haqqında elə şəhidimizin öz dilindən siza məlumat verməyə çalışdım. Xalqımızın müstəqillik, zəfər tarixi məhz o igidlərin adı ilə bağlıdır. Zaman ötəcək, fəsillər, illər, əsrlər, nəsillər dəyişəcək... Dəyişməz qalan isə tariximizi qanları ilə yazan o ürəklərin qəhrəmanlığı olacaq. “Şəhidlər unudulanda ölürlər”, – deyirik. Ölməyəcəklər, bunu unutmayaq...

Şəhidlər ana yurdu tutdular candan baha, Şəhidlər yollar açdı, qaranlıqdan sabaha. Şəhidlər ölməz ruhla, gedir üzü Allaha, Şəhidlər gedən yolu tuflanlar bağlamazlar. Şəhidlər ölməzdirlər, ölməzi ağlamazlar!

✎ Telli MƏMMƏDOVA

Sahibkarlıq subyektləri dövlət qayğısı ilə əhatə olunub

Dünən Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Naxçıvan Biznes Mərkəzində “25 aprel – Sahibkarlar Günü” və “Pandemiya zamanı zərərçəkmiş sahibkarlıq subyektlərinin faiz borclarının subsidiyalaşdırılması” mövzularında tədbir keçirilib.

Tədbirdə Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyasının, “Naxçıvanbank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin nümayəndələri və muxtar respublikada fəaliyyət göstərən sahibkarlıq subyektləri iştirak ediblər.

İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığın inkişafı şöbəsinin müdiri Xudakərim Məmmədov muxtar respublikada sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi ilə bağlı həyata keçirilən sistemli tədbirlər nəticəsində geniş sahibkarlar sinfinin formalaşdığını və bu təbəqənin sosial-iqtisadi inkişafın aparıcı qüvvəsinə çevrildiyini vurğulayıb. Qeyd edilib ki, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamına uyğun olaraq hər il keçirilən Sahibkarlar Günü də sahibkarlara göstərilən qayğının bariz nümunəsidir.

Bildirilib ki, İqtisadiyyat Nazirliyi tərəfindən pandemiya zamanı zərərçəkmiş sahələrdə əmək müqaviləsi əsasında çalışan müddətli işçilərin, eləcə də maliyyə dəstəyi alacaq fərdi sahibkarların siyahısı Azərbaycan Respublikası Sahibkarlığın İnkişafı Fonduna təqdim edilib. Artıq bu istiqamətdə 4 sahibkarlıq subyektinə subsi-

diyanın ayrıldığını, digər sahibkarlıq subyektlərinin bank hesablarına mərhələli şəkildə vəsaitin köçürülməsinə vurğulayıb. Sahibkarlara yenidən maliyyə dəstəyinin göstərilməsi barədə qərarın pandemiya zamanı zərərçəkmiş sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına, iş yerlərinin qorunub saxlanılmasına xidmət etdiyini Xudakərim Məmmədov qeyd edib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Sahibkarlar Konfederasiyasının sektor müdiri Azər Cəfərov bildirib ki, mövcud şəraitdə iş adamlarını maraqlandıran əsas məsələlərdən biri bazar firsətlərinin öyrənilib qiymətləndirilməsidir ki, buna da konfederasiya tərəfindən bir sıra köməklik göstərilir. Pandemiya dövründə də sahibkarların hüquqlarını qoruyan, dövlət orqanları və beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq edən konfederasiya yaradılan şəraitdən maksimum istifadə olunmasına köməklik edir.

“Naxçıvanbank” Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin İdarə Heyətinin sədr müavini İsa İsayev çıxışında pandemiyanın ölkə iqtisadiyyatına ziyanlı təsirlərinin minimallaşdırılması məqsədilə həyata keçirilən dövlət dəstəyi tədbirlərində “Naxçıvanbank” ASC-nin də yaxından iştirak etdiyini qeyd edib. 2020-ci ilin dünya səviyyəsində pandemiya və onunla mübarizə ilə yadda qaldığını və ötən il ərzində davamlı şəkildə dəstək tədbirlərinin həyata keçirildiyini, tədbirlərin icrası çərçivəsində bank təşəbbüsü ilə sahibkarların mövcud şəraitdə dəstəklənməsi istiqamətində bir çox işlərin görüldüyünü vurğulayıb.

Tədbirin sonunda mövzu ətrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb və sahibkarların sualları cavablandırılıb.

Naxçıvan Muxtar Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin mətbuat xidməti

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunda “Aşıq Ələsgər – 200” adlı konfrans keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə institutun rektoru

mızda geniş qeyd olunması görkəmli söz ustasının ədəbi irsinə yüksək qiymətdir. Tədbirdə institutun Azərbaycan dili və

Konfrans keçirilib

Azad Novruzov açaraq bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin “Aşıq Ələsgərin 200 illik yubileyinin qeyd olunması haqqında” 2021-ci il 18 fevral tarixli Sərəncamı ilə bu il görkəmli söz ustasının yubileyi ölkəmizdə, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri cənab Vasif Talibovun Sərəncamı ilə təsdiq edilən Tədbirlər Planına əsasən muxtar respublika-

ədəbiyyatı kafedrasının professoru Yusif Səfərov “Aşıq Ələsgərin Naxçıvan səfəri”, dosent Fəxryyə Cəfərova “Aşıq Ələsgər yaradıcılığının dil və üslub xüsusiyyətləri”, Afət Həsənova “Aşıq Ələsgər – haqq qovuşan sənətkar” məruzələrində çıxış ediblər. Tədbir ədəbi-bədii hissə ilə yekunlaşıb.

Naxçıvan Müəllimlər İnstitutunun mətbuat və ictimaiyyətə əlaqələr xidməti

Taktiki-xüsusi təlim

Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə dünən Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında “Obyektə baş verən yanğının söndürülməsi, bununla bağlı xilasetmə və digər təxirəsalınmaz işlərin aparılması” mövzusunda taktiki-xüsusi təlim keçirilib.

Təlim planına uyğun olaraq, ilk növbədə, hava limanının Yanğın Təhlükəsizliyi və Qəza-Xilasetmə Komandasının döyüş hazırlığının yoxlanılması məqsədilə şəxsi heyətdən “Döyüş açılışı” üzrə normativlər qəbul edilib. Sonra Yanacaq-sürtkü materialları anbarında şərti baş vermiş yanğının söndürülməsi üzrə yanğınsöndürmə qüvvələrinin fəaliyyətinin təşkilinə baxılıb, təlim yerində yanğından mühafizə bölmələrinin praktik fəaliyyətinə qiymət verilib. Anbarın yanğın cəhətdən təhlükəli obyekt olduğunu nəzərə alaraq şərti yanğının söndürülməsinə müasir texnikalar və 21 nəfər şəxsi heyət cəlb olunub.

Təlimdə, həmçinin hava gəmilərinin qəza eniş zamanı yanğın təhlükəsizliyi tədbirlərinin həyata keçirilməsi, xəsarət

alanların çıxarılması və onlara ilk tibbi yardımın göstərilməsi praktik şəkildə həyata keçirilib.

Təlimə Fövqəladə Hallar Nazirliyi və Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında, ümumilikdə, 131 nəfər şəxsi heyət, 6 ədəd yanğınsöndürmə avtomobili, 6 ədəd xüsusi təyinatlı texnika, idarəetmə və rabitə vasitələri cəlb edilib.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin mətbuat xidməti

İtmişdir

Şərur rayon Cəmət kənd sakini İsmayilov Füzuli İsa oğlunun adına verilmiş JN-284 inventar nömrəli torpağa mülkiyyət hüququna dair dövlət aktı itdiyindən etibarəz sayılır.

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor:
MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000,
Naxçıvan şəhəri, “Təbriz” küçəsi 14.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Səbuhi Həsənov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1500. Sifariş № 345